

LAOS BİLGİ NOTU

TEMMUZ 2024

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

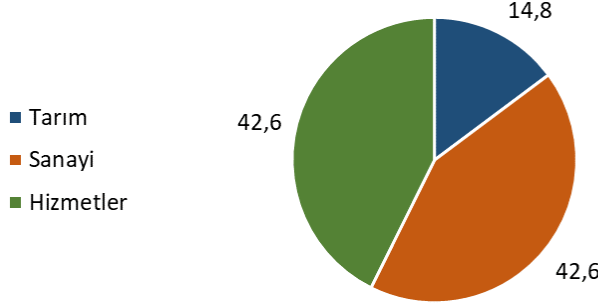
GÖSTERGE	DEĞER	2022	2023	2024
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	15,1	15,2	15,2
Büyüme	%	2,3	3,7	4,0
Nüfus	Milyon Kişi	7,5	7,6	7,7
Kişi Başı Gelir	USD	2.022	2.004	1.976
Enflasyon	%	39,3	24,4	18,5
İşsizlik Oranı	%	1.2	1.2	1.2
Bütçe Dengesi / GSYH	%	0,1	-0,4	-1,4
Cari Dengesi / GSYH	%	-0,1	-0,3	1,7
İhracat	Milyar USD	10,2	9,1	-
İthalat	Milyar USD	8,3	8,6	-
Türkiye'nin İhracatı	Milyon USD	1,7	5,6	7,2
Türkiye'nin İthalatı	Milyon USD	9,2	7,9	7,1

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm Nisan 2024, Trademap, TÜİK

1. GENEL GÖRÜNÜM

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Laos Merkez Bankası, 2023

Laos, Güneydoğu Asya'nın kuzeydoğu-orta anakarasında, denize kıyısı olmayan bir ülkedir. Kuzeyde, güneydoğuya doğru uzanan yarımada benzeri bir bölgeye doğru daralan düzensiz yuvarlak bir kısımdan oluşmaktadır. Genel olarak, ülke kuzeybatıdan güneydoğuya yaklaşık 1.050 km uzanıyor. Başkent, ülkenin kuzey kesiminde Mekong Nehri üzerinde yer alan Vientiane'dir. Laos'un ormanlık dağları, yüksek platoları ve ova ovalarıyla jeolojik açıdan çeşitliliğe sahip manzarası, büyük ölçüde tarım, özellikle de pirinç ekimi yoluyla birleşen, aynı derecede çeşitliliğe sahip bir nüfusu desteklemektedir.

Modern tarihinde Laos, Fransız kolonizasyonunun bir parçası iken 1945 sonrası bağımsızlık hareketleri başladı. 1945 yılında Lao Issara (Özgür Laos) adı verilen bir bağımsızlık hareketi kuruldu. Ancak Fransızlar 1946'da tekrar kontrolü ele geçirerek bu hareketi bastırdı. 1949 yılında Laos'a yarı özerklik verildi ve 1953'te Fransa ile yapılan bir anlaşma sonucu Laos, Krallık olarak bağımsızlığını kazandı.

Bağımsızlığını kazandıktan sonra Laos, Soğuk Savaş'ın etkisiyle iç karışıklıklar ve siyasi istikrarsızlıkla karşı karşıya kaldı. Ülkede, monarşiyi destekleyenler ile komünist Pathet Lao hareketi arasında ciddi çatışmalar yaşandı. Pathet Lao, Kuzey Vietnam'dan destek aldı ve Vietnam Savaşı sırasında Laos, Amerika Birleşik Devletleri tarafından yoğun bombardımana maruz kaldı. Bu bombardımanlar, Pathet Lao'nun güçlenmesini engellemeye yönelikti ancak ülkede büyük yıkımlara yol açtı. 1973 yılında Laos'ta ateşkes ilan edildi ve 1975'te Pathet Lao, monarşiyi devirdi. Aynı yıl, Lao Demokratik Halk Cumhuriyeti kuruldu ve ülke komünist bir yönetim altına girdi.

1975'ten sonra Laos, Sovyetler Birliği ve diğer Doğu Bloku ülkeleri ile yakın ilişkiler kurdu. Komünist hükümet, merkezi planlama ve kolektivizasyon politikaları uygulamaya başladı. Ancak bu politikalar, ülkenin ekonomik büyümesini sınırladı ve ciddi ekonomik zorluklar yaşandı. Ülkede tarım, en önemli ekonomik faaliyet olarak kaldı, ancak verimlilik düşük seviyelerdeydi. 1980'lerin sonlarına doğru Sovyetler Birliği'nin çöküşü ve Doğu Bloku'nun dağılması, Laos'un ekonomik politikasında değişikliklere yol açtı. 1986 yılında Laos, "Yeni Ekonomik Mekanizma" adı verilen reform programını başlattı. Bu program, merkezi planlamadan piyasa ekonomisine geçişi amaçlıyordu. Özel mülkiyetin tanınması, yabancı yatırımların teşvik edilmesi ve tarımda reformlar bu programın önemli bileşenleriydi.

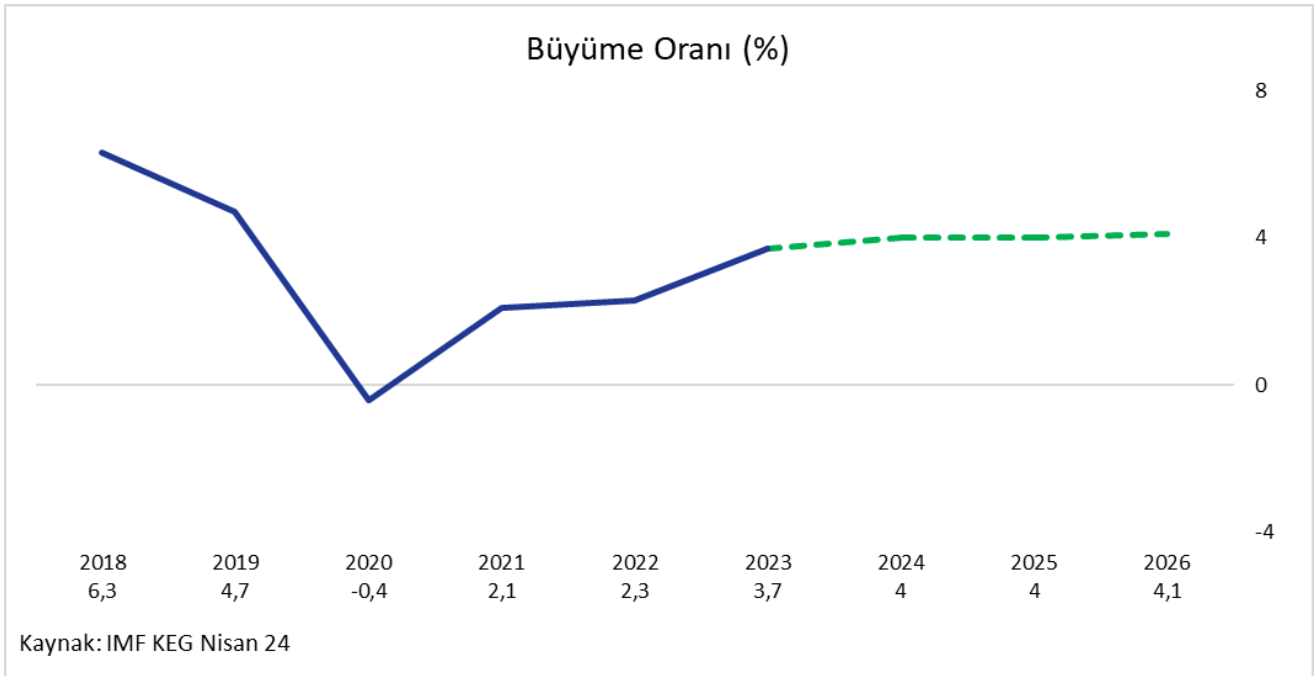

Yeni program sayesinde Laos ekonomisi yavaş yavaş büyümeye başladı. Yabancı yatırımlar arttı; tarım sektörü modernize edilmeye çalışıldı. Turizm de bu dönemde gelişmeye başlayarak ülke için önemli bir gelir kaynağı haline geldi.

2023 yılında tarım sektörünün milli gelir içerisindeki payı %14,8 seviyesinde olurken manyok, yenilebilir kökler ve yumrular ile pirinç ülkede en çok yetiştirilen tarımsal ürünlerdir. 2022 yılı verilerine göre, tarım sektörünün istihdam içerisindeki payı %69 seviyesindedir. Madencilik sektöründen gelirler hükümetin kamu gelirlerinin onda birini, ülkeye gelen yabancı yatırımların beşte dördünü oluşturmaktadır. Altın, bakır, kalay, çinko ülkede çıkarılan önemli madenlerdir. Son yirmi yılda, ülke yüz ölçümünün yüzde 3'üne yakınına oluşturan arazide binin üzerinde madencilik projesi yabancı yatırımı yapılmıştır. Hidroelektrik potansiyeli yüksek olan ülke, 'Güneydoğu Asya Bataryası' olarak bilinmektedir. Xayaburi, Nam Theun projeleri ülkede öne çıkan hidroelektrik santralleridir. 2019 yılında 24 milyon mega watt saatlik elektrik ihracatı yapan ülke 1,3 milyar USD'lik gelir elde etmiştir. Sanayinin %32'sini elektrik üretimi oluşturmaktadır. İnşaat faaliyetleri milli gelirin %12'sini, sanayi sektörünün %28'ini oluşturmaktadır. Çin, Tayland ve Vietnam'dan gelen önemli yatırımlar ülkede altyapı gelişiminin yanı sıra ekonomik büyümeye katkıda bulunmaktadır.

Tekstil, hazır giyim, ahşap ürünleri, çimento ve gıda-içecekler sektörü imalat sanayi üretiminin önemli kısmını oluşturmaktadır. 2017 yılı verilerine göre, gıda ve içecekler imalatları imalat sanayi sektörünün %33'ünü oluştururken tekstil ve hazır giyim sektörünün imalat sanayi içerisindeki payı %15,7 seviyesindedir. Hizmetler sektöründe istidamın oranı %23, milli gelir içerisindeki payı %48,5 seviyesindedir. Hizmet ihracatının %70'ini ulaştırma sektörü oluşturmaktadır.

BÜYÜME: 2000 ile 2019 yılları arasında yılda ortalama %7,1 büyüyen Laos ekonomisi 2020 yılında salgının etkisiyle %0,4 daralmıştır. 2021 ve 2022 yıllarında ekonomik toparlanma sırasıyla %2,1 ve %2,3 olurken 2023 yılında büyüme %3,7'ye yükselmiştir. IMF, 2024 yılında ülkenin %4 büyüyeceğini öngörmektedir.

2. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri:

Laos-Çin demiryolu ve yeni kuru liman, seyahat ve ticareti kolaylaştırarak sanayi faaliyetleri ve doğal kaynak ihracatını artırmıştır. Ülke, ekonomik büyümesini destekleyen ve döviz yaratan turizmde kademeli bir toparlanma yaşamıştır. Taşımacılık ve lojistik hizmetlerinde artan performans ve artan yabancı yatırım, ekonomik toparlanmaya olumlu katkıda bulunmuştur.

Zayıf yönleri:

Lao ekonomisi, yüksek enflasyon ve ulusal para birimi kipin keskin bir şekilde değer kaybetmesi nedeniyle önemli bir makroekonomik istikrarsızlıkla karşı karşıya kalmıştır. Bu durum, ithalat maliyetlerini artırıp reel gelirleri azaltmıştır. Ülkenin kamu maliyesini zorlayan ve hükümetin temel hizmetlere ve altyapıya yatırım yapma kabiliyetini sınırlandıran önemli bir dış borcu bulunmaktadır. 2023 yılı verilerine göre, Laos'un kamu borcu milli gelire oranla %123 seviyesindedir. Kısmen göç ve yetersiz iş gücü becerilerinden kaynaklanan iş gücü kıtlığı, ekonomik büyümeyi engellemektedir.

Fırsatlar:

Laos, ticareti ve yatırımı artırmak için Güneydoğu Asya'daki stratejik konumundan yararlanarak bölgesel ekonomik çerçevelere daha fazla entegrasyondan yararlanabilir. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmak için Birleşmiş Milletler ile devam eden işbirliği, sürdürülebilir uygulamalar ve kapsayıcı kalkınma yoluyla sosyal ve ekonomik sonuçların iyileştirilmesine yönelik bir yol açabilecektir. Gelir tahsilatını ve maliye politikası reformlarını artırma çabaları ekonomiyi istikrara kavuşturarak kalkınma projelerine fon sağlayabilir.

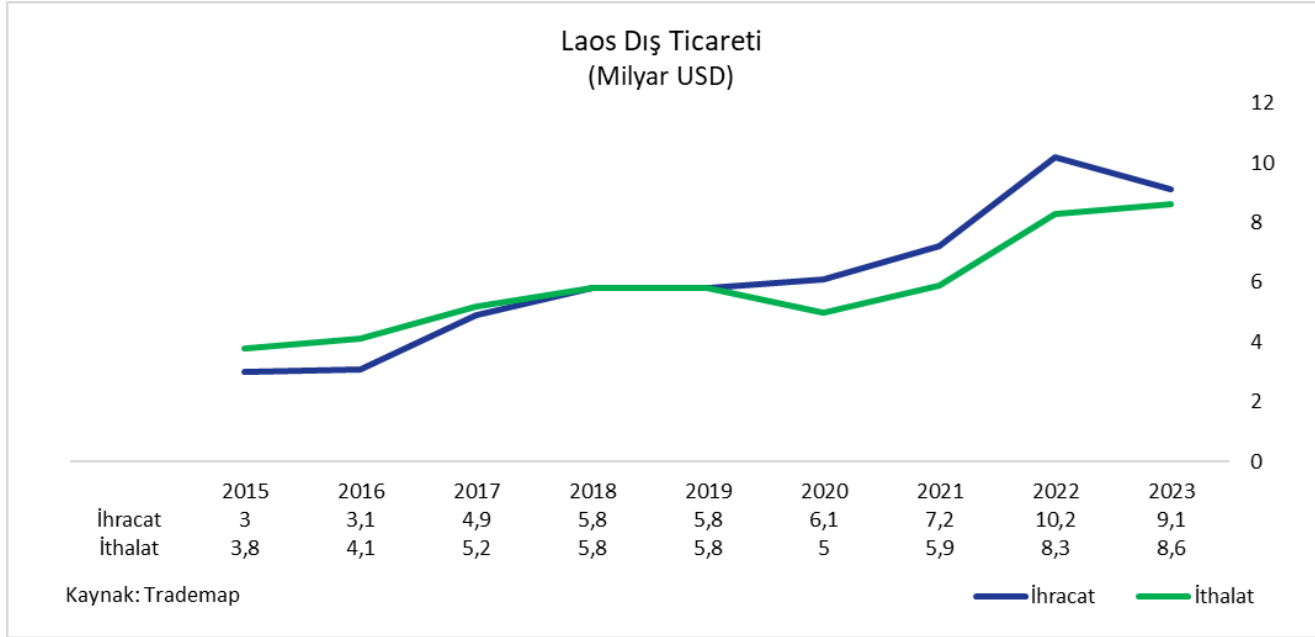
Tehditler:

Lao ekonomisi, küresel emtia fiyatlarındaki dalgalanmalar ve önemli ticaret ortaklarındaki ekonomik yavaşlamalar gibi dış şoklara karşı savunmasızdır. Olumsuz hava koşulları ve doğal afetler tarım ve genel ekonomik istikrar için önemli riskler oluşturmaktadır. Yüksek enflasyon ve hane halkının gıda, eğitim ve sağlık hizmetleri gibi temel ihtiyaçlara yaptığı harcamaların azalması, yoksulluğu ve eşitsizliği daha da artırmaktadır.

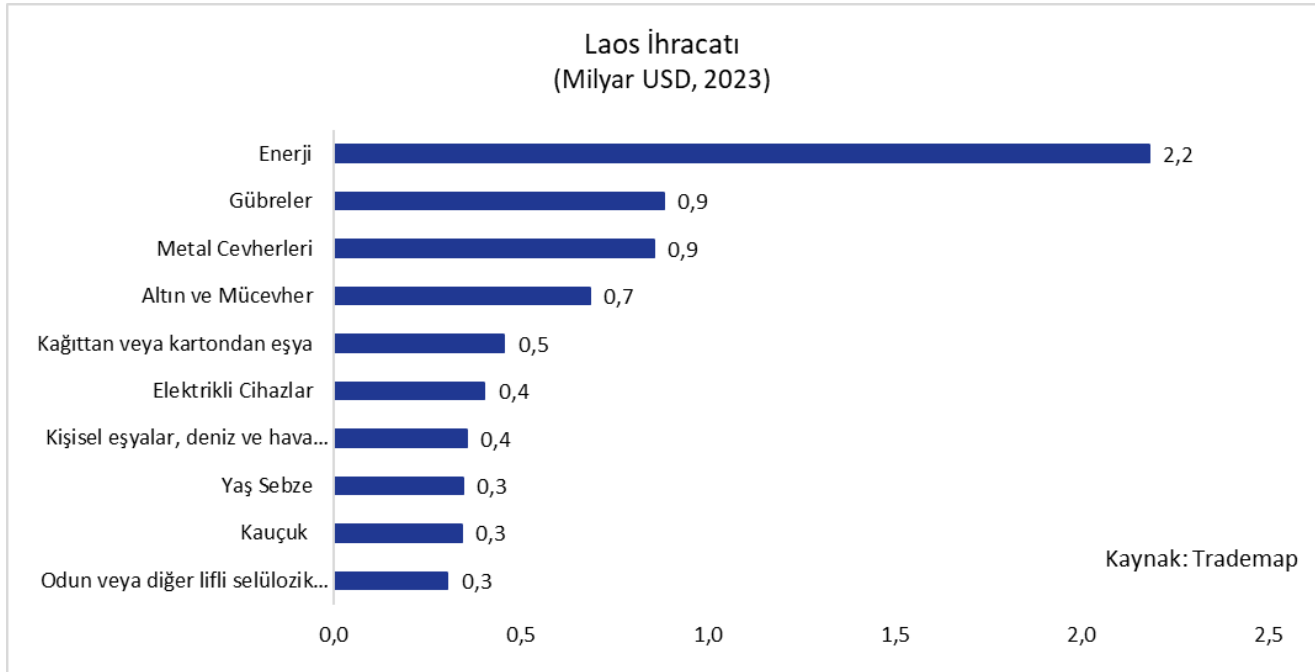

3. DIŞ TİCARET

Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti, 2022 ve 2023 yıllarına ait dış ticaret verilerini açıklamadığı için diğer ülke verileri kullanmıŐtır. 2015 ile 2021 yılları arasında dengeli seyreden dış ticareti, 2022 yılında 1,9 milyar USD, 2023 yılında ise 538 milyon USD dış ticaret fazlası vermiştir. 2023 yıl sonu itibariyle ülkenin dış ticaret hacminin 17,8 milyar USD seviyesinde olduğu tahmin edilmektedir. Laos Merkez Bankası verilerine göre, 2023 yılında demeler dengesi hesabına göre ihracat 8,4 milyar USD; ithalat ise 7,6 milyar USD olmuştur.

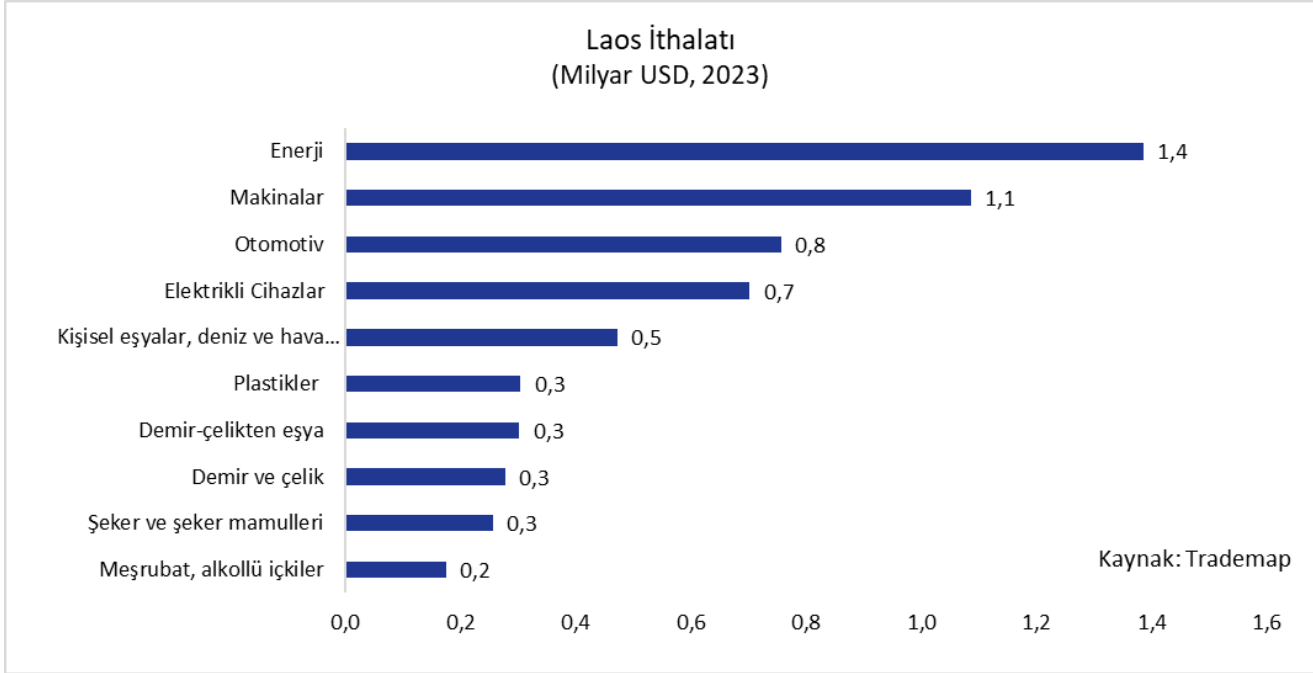
Laos'un ihracatının dörtte birini enerji sektörü özellikle de Tayland'a ihraç ettiği elektrik enerjisi oluşturmaktadır. Kamboçya, Vietnam, Myanmar; Laos'un elektrik ihraç ettiği diğer ülkelerdir. Çin'e gübre sektöründe yapılan ihracat ile bakır ve demir elik ihracatları ülkenin önemli gelir kalemleridir.

LAOS BİLGİ NOTU

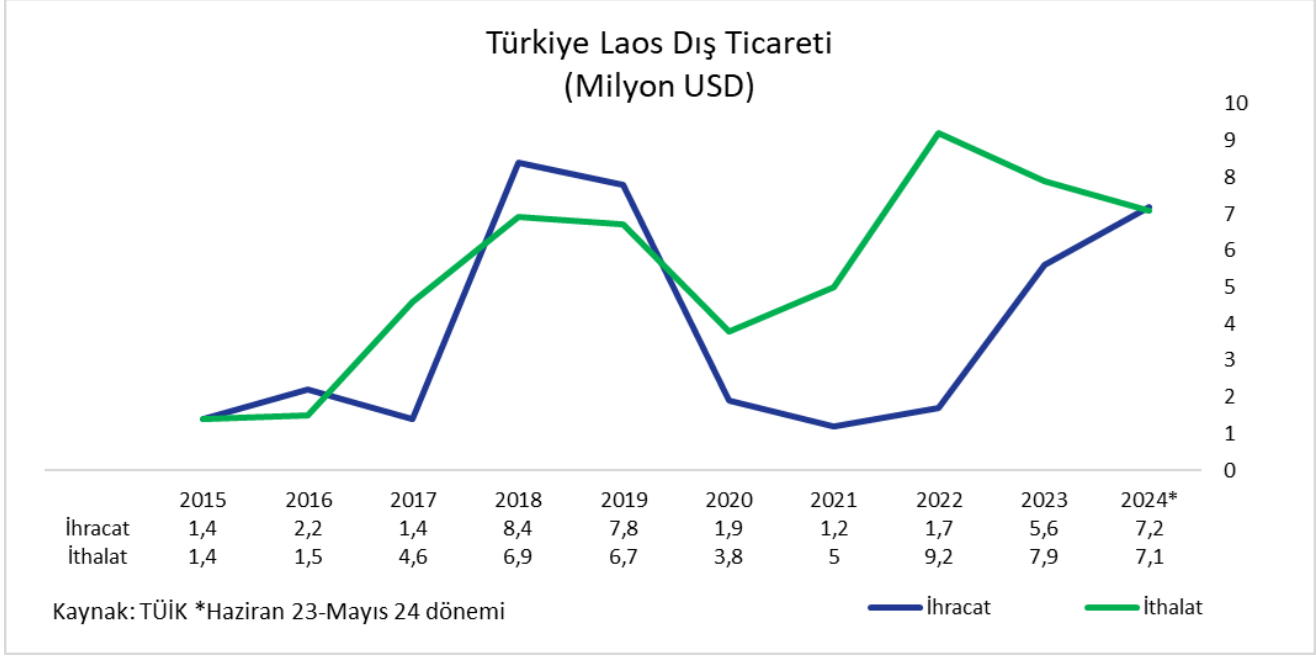
Ülkenin ithalatında da enerji sektörü başı çekmektedir. 2023 yılında 1,2 milyar USD'ye yakın işlenmiş petrol ithal eden ülke, başta Tayland olmak üzere Vietnam ve Singapur'dan petrol ithal etmektedir. Makinalar sektöründe buldozer dahil madencilik sektöründe kullanılan makinalar, disk ve külçe imalinde kullanılan makinalar öne çıkmaktadır. Otomotiv ithalatı 2023 yılında 800 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

4. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARET

Türkiye, Laos ile dış ticaretinde 2015 ile 2023 arasındaki dönemde yılda ortalama 1,7 milyon USD açık vermiştir. Haziran 2023 ile Mayıs 2024 arasındaki dönemde Türkiye'nin Laos'a ihracatı 7,2 milyon USD olurken Laos'tan ithalatı 7,1 milyon USD olmuştur. Dış ticaret hacmi 2018 yılında 15 milyon USD olurken 2023 yılında 13,5 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Laos'a ihracatında etler, kahve ve çay sektörleri öne çıkarken Türkiye'nin Laos'tan ithalatı elektrikli cihazlar, örme giyim eşyası sektörlerinden gerçekleştirmiştir.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

     deikiletisim | deikint